

**Proprietatea intelectuală:
legislație principală, legislație secundară
și jurisprudență**

**Legislație consolidată
1 aprilie 2015**

PRO LEGE

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de informare și de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică, beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar;
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de dl consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

S.C. UNIVERSUL JURIDIC S.R.L.

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp A, et. 3, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

Proprietatea intelectuală: legislație principală, legislație secundară și jurisprudență

Universul Juridic
București
- 2015 -

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROMÂNIA

[Legislație]

**Proprietatea intelectuală: legislație principală, legislație
secundară și jurisprudență: legislație consolidată : 1 aprilie
2015. - București : Universul Juridic, 2015**

ISBN 978-606-673-561-2

347.77(498)

347.78(498)

REDACTIE:

tel./fax:

021.314.93.13

tel.:

0732.320.666

e-mail:

redactie@universuljuridic.ro

DEPARTAMENTUL

telefon:

021.314.93.15

DISTRIBUȚIE:

tel./fax:

021.314.93.16

e-mail:

distributie@universuljuridic.ro

www.universuljuridic.ro

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe¹⁾

Titlul I Dreptul de autor

Partea I Dispoziții generale

Capitolul I Dispoziții introductive

Art. 1. (1) Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă atribute de ordin moral și patrimonial.

(2) Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în formă nefinalizată.

Art. 2. Recunoașterea drepturilor prevăzute în prezenta lege nu prejudiciază și nu exclude protecția acordată prin alte dispoziții legale.

Capitolul II Subiectul dreptului de autor

Art. 3. (1) Este autor persoana fizică sau persoanele fizice care au creat opera.

(2) În cazurile expres prevăzute de lege, pot beneficia de protecția acordată autorului persoanele juridice și persoanele fizice, altele decât autorul.

(3) Calitatea de subiect al dreptului de autor se poate transmite în condițiile legii.

• **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 3052/2013 (www.scj.ro): „nu pot fi ignorate aspectele învederate prin motivele de recurs, precum calitatea de profesionist a pârâtei SC R.E. SRL, care trebuie să acționeze cu diligența cerută acestui statut și să facă verificări, înainte de folosirea operei, în legătură cu calitatea de autor a acesteia, cu atât mai mult cu cât nu a contractat drepturile asupra operei cu o persoană fizică, ce ar fi beneficiat de prezumția calității de autor în condițiile art. 3 L. nr. 8/1996, ci cu o persoană juridică, incapabilă, prin natura sa, să creeze opere, astfel cum, în mod corect, s-a susținut în motivarea recursului. Aceste elemente reprezintă, însă, simple prezumții, care pot fi combătute de către autorul faptei ilicite prin dovedirea fie a efectuării diligențelor în vederea stabilirii calității de autor a operei, fie a existenței unei erori de fapt*

¹⁾ M. Of. nr. 60 din 26 martie 1996; cu ultim. modif. aduse prin **L. nr. 53/2015** pentru modif. și compl. L. nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (M. Of. nr. 198 din 25 martie 2015).

scuzabile, determinate de fapta unui terț (pentru care autorul faptei nu este ținut a răspunde), în circumstanțe particulare care i-au creat convingerea că terțul deține drepturile patrimoniale asupra operei și este în măsură să i le transmită”.

Art. 4. (1) Se prezumă a fi autor, până la proba contrară, persoana sub numele căreia opera a fost adusă pentru prima dată la cunoștință publică.

(2) Când opera a fost adusă la cunoștință publică sub formă anonimă sau sub un pseudonim care nu permite identificarea autorului, dreptul de autor se exercită de persoana fizică sau juridică ce o face publică având consimțământul autorului, atât timp cât acesta nu își dezvăluie identitatea.

• **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 4239/2011 (www.scj.ro): „instanța de apel a aplicat greșit dispozițiile art. 4 alin. (2) L. nr. 8/1996, conform cărora se prezumă a fi autor până la proba contrară, persoana sub numele căreia operă a fost adusă pentru prima dată la cunoștință publică. Acest text instituie o prezumție relativă, care poate fi răsturnată prin orice mijloc de probă”.*

Art. 5. (1) Este operă comună opera creată de mai mulți coautori, în colaborare.

(2) Dreptul de autor asupra operei comune aparține coautorilor acesteia, între care unul poate fi autorul principal, în condițiile prezentei legi.

(3) În lipsa unei convenții contrare, coautorii nu pot utiliza opera decât de comun acord. Refuzul consimțământului din partea oricăruia dintre coautori trebuie să fie temeinic justificat.

(4) În cazul în care contribuția fiecărui coautor este distinctă, aceasta poate fi utilizată separat, cu condiția să nu se prejudicieze utilizarea operei comune sau drepturile celorlalți coautori.

(5) În cazul utilizării operei create în colaborare, remunerația se cuvine coautorilor în proporțiile pe care aceștia le-au convenit. În lipsa unei convenții, remunerația se împarte proporțional cu părțile de contribuție ale autorilor sau în mod egal, dacă acestea nu se pot stabili.

Art. 6. (1) Este operă colectivă opera în care contribuțiile personale ale coautorilor formează un tot, fără a fi posibil, dată fiind natura operei, să se atribuie un drept distinct vreunui dintre coautori asupra ansamblului operei create.

(2) În lipsa unei convenții contrare, dreptul de autor asupra operei colective aparține persoanei fizice sau juridice din inițiativa, sub responsabilitatea și sub numele căreia a fost creată.

Capitolul III Obiectul dreptului de autor

Art. 7. Constituie obiect al dreptului de autor operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:

a) scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator;

b) operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice;

c) compozițiile muzicale cu sau fără text;

d) operele dramatice, dramatico-muzicale, operele coregrafice și pantomimele;

- e) operele cinematografice, precum și orice alte opere audiovizuale;
- f) operele fotografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;
- g) operele de artă grafică sau plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictură, gravură, litografie, artă monumentală, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului, desene, design, precum și alte opere de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice;
- h) operele de arhitectură, inclusiv planșele, machetele și lucrările grafice ce formează proiectele de arhitectură;
- i) lucrările plastice, hărțile și desenele din domeniul topografiei, geografiei și științei în general.
- j) *abrogată.*

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 4244/2011** (www.scj.ro): „Originalitatea ideii, unicitatea acesteia în domeniul arhitecturii, nu prezintă relevanță în analiza originalității unei lucrări ca operă care să intre sub domeniul de protecție al **L. nr. 8/1996**, cerință impusă de **art. 7** din lege, întrucât ideile, teoriile, conceptele, descoperirile și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare sunt excluse de la protecție prin **art. 9 lit. a) din lege**”.

Dec. ICCJ (SC I) nr. 5140/2013 (www.scj.ro): „lucrarea nu reprezintă un proiect științific și, deci, o operă protejabilă în sensul **art. 7 lit. b) L. nr. 8/1996**, deoarece nu cuprinde suficiente date de fundamentare științifică pentru a se releva atât principiile complete de funcționare, cât și efectele preconizate (asupra propriilor aeronave, asupra populației, solului etc.), descriere ce ar fi permis, în același timp, determinarea contribuției creatoare a autorului față de principiile deja cunoscute de funcționare a micro-giropterelelor”.

Art. 8. Fără a prejudicia drepturile autorilor operei originale, constituie, de asemenea, obiect al dreptului de autor operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, și anume:

- a) traduceri, adaptările, adnotările, lucrările documentare, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale unei opere literare, artistice sau științifice care reprezintă o muncă intelectuală de creație;
- b) culegerile de opere literare, artistice sau științifice, cum ar fi: enciclopediile și antologiile, colecțiile sau compilațiile de materiale sau date, protejate ori nu, inclusiv bazele de date, care, prin alegerea sau dispunerea materialului, constituie creații intelectuale.

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 955/2014** (www.scj.ro): „Criteriul originalității nu este îndeplinit atunci când constituirea bazei de date este impusă de considerații tehnice, de reguli sau de limitări care nu lasă loc niciunei libertăți de creație. (...) Protecția bazei de date prin dreptul de autor nu se extinde asupra conținutului bazei de date, și nici asupra elementelor constitutive ale acestuia. Aceste noțiuni nu acoperă crearea datelor cuprinse în această bază”.

Art. 9. Nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor următoarele:

- a) ideile, teoriile, conceptele, descoperirile științifice, procedeele, metodele de funcționare sau conceptele matematice ca atare și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare;
- b) textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traduceri oficiale ale acestora;

- c) simbolurile oficiale ale statului, ale autorităților publice și ale organizațiilor, cum ar fi: stema, sigiliul, drapelul, emblema, blazonul, insigna, ecusonul și medalia;
- d) mijloacele de plată;
- e) știrile și informațiile de presă;
- f) simplele fapte și date.

Capitolul IV

Conținutul dreptului de autor

Art. 10. Autorul unei opere are următoarele drepturi morale:

- a) dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștință publică;
- b) dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- c) dreptul de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștință publică;
- d) dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația sa;
- e) dreptul de a retracta opera, despăgubind, dacă este cazul, pe titularii drepturilor de utilizare, prejudiciați prin exercitarea retractării.

• **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 606/2012 (www.scj.ro): „în contextul art. 10 lit. d) din lege, este necesar ca atingerea obiectivă adusă dreptului să se producă în legătură cu utilizarea operei, în vreuna dintre formele prevăzute de art. 13 L. nr. 8/1996”.*

Art. 11. (1) Drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau înstrăinări.

(2) După moartea autorului, exercițiul drepturilor prevăzute la art. 10 lit. a), b) și d) se transmite prin moștenire, potrivit legislației civile, pe durată nelimitată. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă care a administrat drepturile autorului sau, după caz, organismului cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.

Art. 12. Autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alții.

Art. 13. Utilizarea unei opere dă naștere la drepturi patrimoniale, distincte și exclusive, ale autorului de a autoriza sau de a interzice:

- a) reproducerea operei;
- b) distribuirea operei;
- c) importul în vederea comercializării pe piața internă a copiilor realizate, cu consimțământul autorului, după operă;
- d) închirierea operei;
- e) împrumutul operei;
- f) comunicarea publică, direct sau indirect a operei, prin orice mijloace, inclusiv prin punerea operei la dispoziția publicului, astfel încât să poată fi accesată în orice loc și în orice moment ales, în mod individual, de către public;
- g) radiodifuzarea operei;
- h) retransmiterea prin cablu a operei;
- i) realizarea de opere derivate.

Art. 14. Prin *reproducere*, în sensul prezentei legi, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora cu mijloace electronice.

Art. 14¹. (1) Prin *distribuire*, în sensul prezentei legi, se înțelege vânzarea sau orice alt mod de transmitere, cu titlu oneros ori gratuit, a originalului sau a copiilor unei opere, precum și oferirea publică a acestora.

(2) Dreptul de distribuire se epuizează o dată cu prima vânzare sau cu primul transfer de drept de proprietate asupra originalului ori a copiilor unei opere, pe piața internă, de către titularul de drepturi sau cu consimțământul acestuia.

Art. 14². Prin *import*, în sensul prezentei legi, se înțelege introducerea pe piața internă, cu scopul comercializării, a originalului sau a copiilor legal realizate ale unei opere fixate pe orice fel de suport.

Art. 14³. Prin *închiriere*, în sensul prezentei legi, se înțelege punerea la dispoziție spre utilizare, pentru un timp limitat și pentru un avantaj economic sau comercial direct ori indirect, a unei opere.

Art. 14⁴. (1) Prin *împrumut*, în sensul prezentei legi, se înțelege punerea la dispoziție spre utilizare, pentru un timp limitat și fără un avantaj economic sau comercial direct ori indirect, a unei opere prin intermediul unei instituții care permite accesul publicului în acest scop.

(2) Împrumutul efectuat prin biblioteci nu necesită autorizarea autorului și dă dreptul acestuia la o remunerație echitabilă. Acest drept nu poate face obiectul unei renunțări.

(3) Remunerația echitabilă prevăzută la alin. (2) nu se datorează în cazul în care împrumutul este realizat prin bibliotecile instituțiilor de învățământ și prin bibliotecile publice cu acces gratuit.

(4) Împrumutul unor opere fixate în înregistrări sonore sau audiovizuale nu poate avea loc decât după 6 luni de la prima distribuție a operei.

(5) Dreptul de împrumut nu se epuizează o dată cu prima vânzare sau cu primul transfer de drept de proprietate asupra originalului ori a copiilor unei opere, pe piață, efectuat sau consimțit de titularul de drepturi.

Art. 14⁵. Dispozițiile prezentei legi privind închirierea și împrumutul nu se aplică:

- a) construcțiilor rezultate din proiecte arhitecturale;
- b) originalelor sau copiilor operelor de design ori de artă aplicată, utilizate pentru realizarea produselor de consum;
- c) originalelor sau copiilor operelor, realizate în scopul comunicării publice ori pentru a căror utilizare există un contract;
- d) lucrărilor de referință pentru consultare imediată sau pentru împrumut între instituții;
- e) operelor create de autor în cadrul contractului individual de muncă, dacă acestea sunt utilizate de către cel care a angajat autorul, în cadrul activității obișnuite.

Art. 15. (1) Se consideră *comunicare publică* orice comunicare a unei opere, realizată direct sau prin orice mijloace tehnice, făcută într-un loc deschis

publicului sau în orice loc în care se adună un număr de persoane care depășește cercul normal al membrilor unei familii și al cunoștințelor acesteia, inclusiv reprezentarea scenică, recitarea sau orice altă modalitate publică de execuție ori de prezentare directă a operei, expunerea publică a operelor de artă plastică, de artă aplicată, fotografică și de arhitectură, proiecția publică a operelor cinematografice și a altor opere audiovizuale, inclusiv a operelor de artă digitală, prezentarea într-un loc public, prin intermediul înregistrărilor sonore sau audiovizuale, precum și prezentarea într-un loc public, prin intermediul oricăror mijloace, a unei opere radiodifuzate. De asemenea, se consideră publică orice comunicare a unei opere, prin mijloace cu fir sau fără fir, realizată prin punerea la dispoziție publicului, inclusiv prin internet sau alte rețele de calculatoare, astfel încât oricare dintre membrii publicului să poată avea acces la aceasta din orice loc sau în orice moment ales în mod individual.

(2) Dreptul de a autoriza sau de a interzice comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a operelor nu se consideră epuizat prin nici un act de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului.

Art. 15¹. În sensul prezentei legi, prin *radiodifuzare* se înțelege:

a) emiterea unei opere de către un organism de radiodifuziune ori de televiziune, prin orice mijloc ce servește la propagarea fără fir a semnelor, sunetelor sau imaginilor, ori a reprezentării acestora, inclusiv comunicarea ei publică prin satelit, în scopul recepționării de către public;

b) transmiterea unei opere sau a reprezentării acesteia, prin fir, prin cablu, prin fibră optică sau prin orice alt procedeu similar, cu excepția rețelilor de calculatoare, în scopul recepționării ei de către public.

Art. 15². Prin *retransmiterea prin cablu*, în sensul prezentei legi, se înțelege retransmiterea simultană, nealterată și integrală, de către un operator, prin mijloacele prevăzute la art. 15¹ lit. b) sau printr-un sistem de difuzare prin unde ultracurte, pentru recepționarea de către public, a unei transmisii inițiale, cu sau fără fir, inclusiv prin satelit, de servicii de programe de radiodifuziune sau de televiziune, destinate recepționării de către public.

Art. 16. Prin *realizarea de opere derivate*, în sensul prezentei legi, se înțelege traducerea, publicarea în culegeri, adaptarea, precum și orice altă transformare a unei opere preexistente, dacă aceasta constituie creație intelectuală.

Art. 17-20. *Abrogate.*

Art. 21. (1) Autorul unei opere originale de artă grafică sau plastică ori al unei opere fotografice beneficiază de un drept de suită, reprezentând dreptul de a încasa o cotă din prețul net de vânzare obținut la orice revânzare a operei, ulterioară primei înstrăinări de către autor, precum și dreptul de a fi informat cu privire la locul unde se află opera sa.

(2) Dreptul menționat la alin. (1) se aplică tuturor actelor de revânzare a unei opere originale de artă grafică sau plastică ori a unei opere fotografice care implică, în calitate de vânzători, cumpărători sau intermediari, saloane, galerii de artă, precum și orice comerciant de opere de artă.

(3) În sensul prezentei legi, copiile operelor originale de artă sau fotografice, care au fost făcute într-un număr limitat de către însuși autorul lor sau cu aprobarea acestuia, sunt considerate opere de artă originale.